

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 5

Tilleggsspørsmålnr.

Emne: Vannbering

Oppskr. av: Gunnar Strømme

(adresse): Randesund

Fylke: Vest Agder

Herad: Randesund

Bygdelag: Strømsnes

Gard: Strømme

G.nr. 62 Br.nr. 4. Født på gr. med.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. ja

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):
f 1886 Strømme, bonde.

SVAR

1. Vannbering til fjøset var alltid med åg og 2 pøser. Åge. Børste er hørt 1 gang, det var en gl. lærer fra Birkenes som sa det.

Et åg kunne vers vært iudholt for akslene og iudholing for halven, et annet kunne ha liten iudholing for akslen, med alle hadde hoting for halven. Den rette type er ikke brügt her. Stange med reim heller ikke brügt.

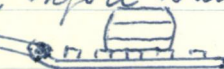
Det var enten tau eller jernlenke, alltid jern kroger, trekroger ikke sett.

2. Å bare vann i et ker, har ikke vært brügt.

Har ikke sett noe slags flottor i vannpøser. Har sett smågutter bare vann, og melk, i en spann med læg på, på en stokk. Stokken immer hanket.

3 De har heller brügt kjelke, og da brügtes spanner med læg. 4 De var mest alle kvinnfolk- arbeid.

5 Det er ibüig mange steder enda. 7 fjøsane er mest alle steder prinape.

6 Her i bygda var det å kjøre vann i et større ker på ein steinstee  når overmeste brønn eller brønner var tomme. Var det lang vei, og grei vei, kjøret på kortkjøre eller gjedrekjøre, 2 hjüls.

2

7. Følgelig del av skolekredsten er det omkr.
kaloparten som har springvann både i sødhus
og sødhus. Kjøringa var mandsarbeide, ved
vannføring var det mest alltid kvinner som bar.

Eieren av gr no 62 nr no 1 og 4, min morfar
Anen Tellepsen Skjønne, la pumpeledning til
fjøset. Etter dagboka: En ny pumpe kjøpt. Jeg hadde
med en Pumperover, og ventet Tønnes Dreier om
noget dage for at gjøre vor pumpe ny fra Brønden
til Fakhuset.

Anens bror Johan Tellepsen og Tønnes, tog til at
bære på Pumperkame den 15 nov. 1864.

15 nov. " var Pumperen ferdig opstalt i fjøset men
ikke brukbar. 21 nov. var den helt ferdig.

" og hele kostnaden var 7 spesiedaler foruden
kost og eget arbeide." og sjølvert uten laste.
Det var firindlast som bruktes.

Det kan se ut som de hadde pumpe før.
Det var sølstandfolk og drev forholdsvis
sittsmessig. De laget seg treskemaskin og
kjørekjul i 1858. De hadde drevet skibsbygg-
geri i mange år og var nok godt kjendt med
pumper og tilbehør.

Skjønne 11 nov. 1948.

Günvald Skjønne.

Randevind.

2431

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Bygdøy i april 1948.

Tilleggsspørsmål til emne nr. 5, Vannbæring.

Vennligst svar på dette papir med blyant og send det så fort råd er i den lille konvolutt.

Brukte eller bruker en å la flyte noen gjenstander på vannet eller melken når en bar eller kjørte vaskene en lengre vei for å hindre at vasken skvulper over?

Brukte eller bruker en:

- 1) Treskiver, løse lokk (med eller uten håndtak)? *Ikke brukt.*
- 2) a) Trekors?
b) Trekors med en liten knott i midten for lettere å kunne løfte det? *Ni*
- 3) Noen trestykker? *Ni*
- 4) Gress, halm, løvkvister, store blad, gran- eller enekvister? *de*
- 5) Is eller snø? *de*
- 6) Kjerald, skål, bøtter, trefat?
- 7) Korkskiver?
- 8) Hva kaller en slike ting for (skuljefjæl, flottor, bøk, flæ, flyteskiver)? *Ikke brukt*
- 9) Fanns det noen forseggjorte gjenstander til det bruket? *ni*

--- o o o ---

Når de kjøpte vann hadde de gjerne en oljebøtte
over karrus og surret tau rundt.
Det bruktes og et par gamle sekker å hadde over.

2433

Herad
Uppteiknar...

Randsund Vest Agder
Gimvold Strømme, Randsund.

V. Agd.
Randesund

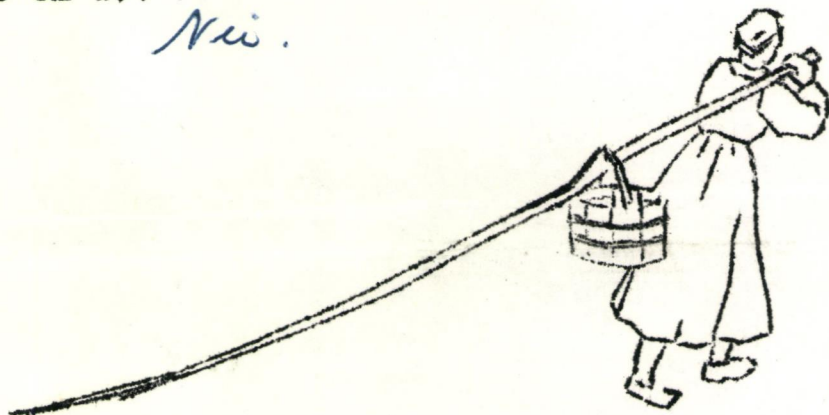
NORSK ETNOLOGISK GRANSKING
ADR: NORSK FOLKEHUSEM
BYGDØY

Ver gild og skriv svaret med blyant på same ark.

Tilleggsspørsmål til nr. 5 Vannbøring.

I Tinn i Telemark har ein for eit par mannsaldrar sidan bore vatn på ei lang stong. Ein bar den eine enden over aksla, den andre enden drog ein etter seg på marka. Taret hekk på stonga bak ryggen at den som bar (drog). Ein liten mothake på stonga gjorde at handtaket på bøtta ikkje gleid. Stonga var såpass mjuk at vatnet ikkje skvampla over. Utanom denne opplysninga kjenner ein no denne metoden berre frå Värmland i Sverige. Det kan henda at det tidlegare har vore meir vanleg å bera vatn på denne måten. Hugsar nokon i Dykkar bygd noko om det ?

Nei.



Tilleggsspørsmål til nr. 12.

Finst det noko opplysning om at ein brukar eller har bruka fiskebein og fiskehovud til brensel ? *Nei*

Har ein bruka kumøkk til brensel ? *Nei*

2434

~~2434~~

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING